

PROLETAREC

Glasilo Jugoslovanske Socialistične Zveze

STEV.—NO. 980.

CHICAGO, ILL., 24. JUNIJA (JUNE 24), 1926.

LETO—VOL. XXI.

Upravišтво (Office) 3639 WEST 26th ST., CHICAGO, ILL.—Telephone Rockwell 2864.

NAUK VOLILNE KORUPCIJE.

Dva milijona dolarjev za kandidaturo zveznega senatorja v Pennsylvaniji. Nad milijon dolarjev za kandidaturo zveznega senatorja v Illinoisu. In tako dalje. Pred par leti se je ameriška javnost razburjala radi senatorja Newberryja v Michiganu, ki je za svojo izvolitev potrošil okrog \$200,000 dolarjev. Bil je celo prisiljen odstopiti in s tem si je naprtil "madež", kateri mu ne bo več pustil priti na važno politično mesto.

V Pennsylvaniji so se potegovali za senatorsko nominacijo na republikanski listi trije kandidati, vsi trije bogati. Republikanska stranka ima Penno precej trdno v rokah, in kdor kandidira na njeni listi, je navadno tudi izvoljen.

George Wharton Pepper, sedanji senator, se je potegoval za ponovno nominacijo pri primarnih volitvah. Primarne volitve, ki se vrše navadno meseca aprila, namreč določijo, kdo bo kandidat pri jesenskih volitvah. Štirje kandidati za senatorsko nominacijo so bili na glasovnici pri primarnih volitvah na listi republikanske stranke v Penni. Pepper je imel za seboj jeklarske interese, Mellonove bančne interese, mašino republikanske stranke v zapadni Penni, "molčečo" podporo predsednika Coolidgea, finančno in "moralno" podporo zveznega blagajnika Mellona in podporo vse "stare garde", katere rabi Peppera v senatu radi njegova glasu in sposobnosti. V kampanji so potrošili zanj okrog milijon dolarjev.

Drugi kandidat je bil kongresnik Vare, republikanski bos v Philadelphiji. Kakor Pepper, je tudi Vare reakcionar. Kandidiral je, ker ima ambicijo postati senator, in ker so ga silili gotovi kapitalistični interesi, kateri smatrajo da jih sedanji senator Pepper zapostavlja v interesu drugih kapitalistov. Vare je imel npr. podporo businesskih interesov, zveze tovarnarjev in mnogih večjih kapitalistov. V kampanji zanj so potrošili blizu milijon dolarjev. Pepper in Vare sta se izrekla za "mokroto" in proti prohibiciji. Najeti agitatorji obeh so blufali volilce z vprašanjem prohibicije in podobnimi stvarmi. Tretji kandidat za senatorsko nominacijo na republikanski listi je bil guverner Pinchot, ki je

svoje vrste progresivec, "delavski prijatelj", in v Pennsylvaniji zelo oboževan med gotovimi krogi unije U.M.W., kateri je baje vedno naklonjen. Pinchot je za uveljavljanje prohibicije in za "očiščenje ameriške politike". V kampanji zanj so potrošili par sto tisoč dolarjev. Nominacijo je dobil Vare. Četrti kandidat ni prišel v poštev.

V Pittsburghu in okolici so agentje prvih dveh kandidatov potrošili v kampanji toliko, da jih stane vsak glas blizu štiri dolarje. V Philadelphiji so bili še dražji.

Ni se šlo sicer samo za senatorske kandidate, ampak tudi za druge. Toda kandidati za senatorsko nominacijo so bili "nosilci" svojih list.

Za nominacijo za senatorskega kandidata na republikanski listi sta se v Illinoisu potegovala sedanji senator McKinley in Frank L. Smith. Slednji je bil nominiran. McKinleyja je podpirala v kampanji stara garda in s tem vodilni kapitalistični interesi. Smitha so istotako podpirali privatni interesi, in to finančno še v večji meri kakor McKinleyja. Smith je predsednik illinoiske komercialne komisije, katere določa vozne cene na illinoiskih pouličnih in drugih železnicah, nadalje cene plinu, elektriki itd. Zelo važna komisija, ki bi lahko veliko koristila ljudstvu s tem da ne bi služila privatnim interesom. Smith kot predsednik komercialne komisije ima veliko moč pri kontroliranju javnih naprav, katere so v privatni posesti. Zato so mu privatni interesi za njegove zasluge v prid njim kupile nominacijo.

Kakor je senatna komisija preiskovala pennsylvansko volilno korupcijo, tako preiskuje tudi illinoisko. Smith je potrošil v kampanji nad sedem sto tisoč dolarjev, oziroma kapitalisti, katerim služi, so potrošili toliko za njegovo nominacijo. McKinleyjevi kampanjski stroški znašajo okrog \$400,000.

Takozvani "pazniki" (watchers), katere sta najela Pepper in Vare, oziroma njuni kampanjski odbori, so dobili samo v pittsburškem okraju pol milijona dolarjev; tega si ni kdo izmislil, ker so kampanjski agentje obeh kandidatov prizna-

li to podkupovanje pred senatno komisijo. Izvijanje ni nič pomagalo. Nominacije so kupljene, kar je bilo dokazano s preiskavo. Politiki se tolažijo, da bo ljudstvo korupcijo, kraje glasov in druge madeže korumpiranih strank in kandidatov do jeseni pozabilo in zopet vrglo proč svoje glasove.

Tak je volilni graft stranke, ki je sedaj na krmilu. Demokratje niso nič boljši, kajti demokratska in republikanska stranka sta eno pod dvema imeni za zavajanje ljudstva.

Vsote, ki jih kampanjski odbori zabeležijo v svoje knjige, nikoli natančno ne povedo, koliko se je v resnici potrošilo. Dokazano je, da so trije republikanski kandidati za senatorsko nominacijo v Penni potrošili okrog dva milijona. Toliko izkazuje njihove kampanjske knjige. Ali poleg oficijelne agitacije je tudi privatna. Na primer, kapitalist N. N. vodi kampanjo na svojo roko, ne da bi v javnosti oglašal svojo "požrtvovalnost". Vse izdatke plača sam in centralni kampanjski odbor nima z njim nobene opravke. Te vrste "skriti" prispevki gredo največ časopisju. Lokalni kampanjski odbori imajo istotako dohodke, kateri niso zabeleženi v knjigah centralnega kampanjskega odbora.

Pittsburški bankir Mellon je pred komisijo izpovedal, da tvori agitacija v časopisju največji izdatek kampanje. Ljudje mislijo da čitajo članke in novice, pa čitajo plačano reklamo za kapitalistične kandidate. Enako izrabljajo radio in kino-gledališča.

Mrs. Medill McCormick v Chicagu je izjavila, da so bile v illinoiski kampanji potrošene precej visoke vsote za agitacijo v tujejezičnem časopisju. Ko čitate članek ali novico v kateremkoli kapitalističnem listu, pa če se še tako slika za "prijaznega delavstvu", ali se vprašate, da li res čitate novico in članek, ali plačano propagando? Povprečen čitatelj misli da tisto kar čita ni propaganda, in še bolj je prepričan, da ni plačana propaganda. Radi te njegove nevednosti je plačana in plačana je obilno. Slovenski "delavski" listi z "neodvisnimi" barvami niso izjema, kajti tudi oni zajemajo iz zlatega studenca volilne korupcije.

Kritizirati umazano taktiko kapitalističnih politikov v volilnih kampanjah nič ne pomaga. Kdor je zasledoval primarne volitve l. 1920 se bo še spominjal, koliko sta potrošila republikanska predsedniška aspiranta general Leonard Wood in bivši illinoiski guverner Frank Lowden na lovu za glasovi. Volilna korupcija je bila tako velika, da je zasenčila oba tekmujoča kandidata, in namesto enega izmed njih je dobil nominacijo neznan ohijski politik Harding. Stranka je ostala kakršna je bila. Korupcije ni obsodila, kar se je pokazalo že prvo leto Hardingove administracije. Ali po vseh razkritjih korupcije pod varstvom republikanske stranke

je ljudstvo novembra 1924 glasovalo zanj in večjem številu kakor kedaj poprej.

Samo ena stranka je v ameriški politični javnosti, ki je poštena, ki je proti korupciji in ki bi jo iztrebila s koreninami povsod kjer bi dobila moč. To je socialistična stranka. Ustanovile so se tudi mnoge druge in se proglašale za stranke poštenja in borbe proti korupciji. Ker so se bale iti dalj od takih deklaracij, so po kratkotrajni eksistenci izginile, medtem ko je socialistična stranka ostala in se bori naprej.

V letošnje volitve bo posegla s svojimi kandidati v mnogih državah Unije. Vsakdo, ki je proti korupciji, proti izkoriščanju ljudskih množic, proti zakonom ki jemljejo svobodščine ljudstvu v interesu posameznikov, bo glasoval za socialistično stranko in s tem proti kapitalizmu ter za socializem. Tisti ki odobravajo, vedoma ali nevedoma, gnolobo kapitalistične politike, se bodo pustili zopet prodati. Listi jim ob priliki takih preiskav kakor so sedanje v senatu, pripovedujejo v obraz da jih politični mešetarji kapitalističnih strank prodajajo, ampak masa, ki čita samo te liste, ne razume da vladajo ob vsaki priliki za njeno kožo. Noben romanje ni tako težko in dolgo, kakor romanje na Kalvarijo spoznanja. Milijoni jo nikdar ne dosežejo. Zato je napredek počasen tudi tam kjer mislijo da se z diktaturami pametnih in pravičnih delajo čudeži. Edina odpomoč je vzgoja, ki nauči človeka misliti s svojo glavo.

Izgredi na češkem in vzroki.

Izmed držav ki so nastale po vojni, je pokazala Češkoslovaška največ žilavosti in stabilnosti. Uveljavila se je v diplomatičnem svetu kakor nobena druga. Pa vendar ima tudi ona svoje probleme in težave, dasi je kulturno in gospodarsko visoko razvita.

V njenih mejah je močna nemška manjšina. Kakor so se Čehi pod Avstrijo borili proti nemščizmu in ponemčevalni politiki, tako se sedaj Nemci bore proti češki zapostavljalni politiki.

V mejah današnje Češkoslovaške je 65 odstotkov vse bivše avstro-ogrske industrije. Češka je bila poleg Nižje Avstrije edina industrialno visoko razvita provinca v dualni monarhiji.

Nove meje so industriji na Češkem odvzeli stare trge. Treba je bilo sklepati trgovske pogodbe in iskati odjemalce, kar v bankrotirani Evropi ni lahko. Vse dežele potrebujejo blago, a nimajo ga s čim plačati. Kljub mnogim težavam si je češka industrija hitreje opomogla kakor pa v sosednih deželah. Ali Češka ima druge ekonomske težkoče, npr. agrarne. Za ekonomsko stabilizacijo je potrebno, da se država kolikor največ mogoče vzdržuje z lastnimi viri: in da ne kupuje več kakor prodaja. Posebno češki

agrarci hočejo, da se protektira češkega kmeta z visoko carino na poljske pridelke. S tem se bo dvignilo češko poljedelstvo in blagostanje dežele.

V resnici se je "dvignila" draginja, ki je zadelo delavstvo industrialnih mest. To in druge neugodne okolščine so zanetile v Češkoslovaški vroče strankarske boje, ki postajajo tako napeti, da so radi njih izgredi in poulični pretepi vsakdajen običaj. Tu se pretepajo nacionalisti in komunisti, tam socialisti in fašisti, nekje druge češki in nemški narodnjaki, na Slovaškem klerikalci in svobodomislci, v češkem državnem zboru pa se tepejo vse križem. Zadnjič so opremo zborovalne dvorane v pretepu skoro popolnoma razbili. Socialistične stranke in komunisti se bore proti carini na živila. To je en vzrok, drugi pa so, kot rečeno, bolečine, ki jih Češkoslovaška vzlic navidezni stabilnosti še ni prebolela.

Jako drzno nastopajo češki fašisti. Fašisti so povsod nastali kot nacionalističen protiutež na komunistično gibanje. Fašizem je ekstremna reakcija, izvana od ekstrema na levi, ki propagira v dosego svojih namenov iste metode, kakor jih je osvojil fašizem.

Moč češkega fašizma so pred tedni podcenjevali, češ, Čehi so narod ki se ne uda ekstremom. Toda konfuzija v političnem življenju mlade države, ki je nekoč že bila mogočna država, priliva olje na ogenj fašizmu. Fašizem, pravijo fašisti, pomeni red, stabilnost in miren razvoj dežele. Ljudje gledajo prepir in poboje, ter si mislijo: boljše je imeti fašiste kakor pa "tak nered". In tako prično "simpatizirati" s stvarjo ki se jim zdi lepa in nova. V resnici ni ne lepa ne nova.

Češki komunisti, ki so precej močna stranka, tvorijo eno najbolj "zmernih" strank v moskovski internacionali. Vendar pa se ne božajo s pristaši drugih strank in v opoziciji proti vladi store kolikor morejo da jo ovirajo. Ker so komunisti v opoziciji proti vsemu kar ni njihovega radi opozicije, je sodelovanje z njimi težko. Zato socialistične stranke na Češkem nastopajo v zbornici skupno z njimi le v zadevah, ki so nujno skupnega značaja.

Češki državniki pravijo, da je dežela v stanju prebresti težje krize nego je sedanja. Ne boje se ne levega ne desnega ekstrema, češ, da je češko ljudstvo politično tako zrelo, da ga ne more omajati vsak vihar.

Največja škoda za Čehoslovaško je neenotnost delavskega razreda. Pa tudi to bo prešlo ob svojem času.

Ako vam je kaj ležeče na tem, da se "Proletarca" poveča, agitirajte, da se število njegovih naročnikov poveča.

Bližajo se velika razkritja in konec sveta za socialiste.

Je škoda prostora, ampak vseeno, nekaj se pa le lahko reče. Večina listov troši prostor za nepotrebne in nesmiselne stvari, čemu bi ga tudi mi sempatam nekaj ne porabili! Bliža se itak konec sveta, če ne za vse ljudi, pa vsaj za tiste, ki jih Zvonko Kameleon ne smatra za socialiste in sploh za ljudi ne, ampak, vrag vedi za kaj.

Zvonko Kameleon, ako vam ni še znano, je urednik "Glasa Svobode". Bil je večkrat že prej, bil vselej odslovljen, zadnjič zelo zelo neprijazno, in ko je bilo listu zopet trdo za urednika (prejšnji je dobil službo drugje), je postal Zvonko zopet dober "za silo". Drugače je Zvonko "advokat", zdelal je univerzo v dveh delih sveta in dela za preživljanje tudi na pošti in v pošti. Včasih tudi ne dela.

Zvonko Kameleon je torej zopet urednik. In takoj ko je postal urednik, se je pričel obregovati ob socialiste, češ, primojduš, kako silno vas sovražim! Nismo se ozirali na njegove "pšice" in "kratke pripiske", ker brizga njegova tinta zelo na kratko. Kaj bi s takim revežem, ki sam ne ve kje je in čigav je; ve samo, da naš ni, in mi nočemo, da bi bil naš.

V 46. številu lista katerega po nesreči urejuje, pojasnjuje nekemu dopisniku iz West Newtona, Pa., da se bližajo za slovenske socialiste črni oblaki. Razkrivanja in razkrinkavanja bodo letela z naglico strela in marsikdo bo obležal smrtno zadet. Zagrinjalo v tempelju se bo znova pretrgalo od vrha do tal. In mrtvi bodo vstajali. Celo voda se bo spremenila v vino in odrešenik Zvonko Kameleon bo pil in se napil.

Njegova notica se glasi:

"Dopisniku iz West Newtona, Pa., odgovarjam zasedaj samo tole: Ni vse zlato kar se sveti. Niti ni vse socialistično, kar hodi pod takšnim banderom. (Brava! To vedno trdimo! — Ured.) — Njegovo pisanje priobčim (Zvonko ne govori kot urednik, ampak kot Zvonko, zato pravi, "priobčim"), bržko bo kaj prostora zanj. (Well, prostora ima G. S. mnogo. Urednik naj malo manj suka škarje, pa bo "prostor".) In takrat mu tudi dokažem svojo zgornjo trditev Čudil se bo in šel vase tedaj. To mu povem že kar vnaprej."

Dotični dopisnik, ki misli da so socialisti ljudje kot se sposodbi, bo zastrmel, ko jih Zvonko razkrije: "Čudil se boš in in šel vase tedaj," mu pravi.

Zvonko je že mnogokrat rekel tako. In vselej se je dogodilo, da je šel namesto drugih on "vase tedaj" in se je čudil.

Slabe delavske razmere.

V mnogih obratih širom dežele vladajo nič kaj dobre "delavske razmere". Odsлавljajo delavce in znižujejo plače. Edini delavci, ki so deležni povišanja plač, so stavbinski delavci tistih mest katera se naglo razvijajo. Če pa niso organizirani, se morajo tudi oni zadovoljiti s tem kar jim dajo.

Gary je za znižanje plač "visoko plačanim" delavcem. Velike ameriške firme so vse za odprto delavnico. To je amerikanizem Coolidgove-Dawesove sorte.

Če bo kriza, in pravijo da bo drugo leto precej občutna, bo ljudstvo zopet nagovarjano, da naj voli za republikansko stranko in s tem za prosperiteto. Ljudstvo je neumno in voli kakor je prav za gospodarje.

PRED VRATMI VI. REDNEGA ZBORA J. S. Z.

Dne 3. julija ob 9. zjutraj se prične v Chicagu šesti redni zbor JSZ. Delo ki ga ima pred seboj je važno se samo za JSZ., ampak za vso slovensko in drugo jugoslovansko delavsko javnost v Ameriki. Ne bo se vršil v znamenju podnetenega zanimanja, v kakršnem se vrši od časa do časa kaka konvencija ene ali druge jugoslovanske podporne organizacije, niti v znamenju napetih odnošajev, ki se pojavijo v tej ali oni organizaciji ter tudi v naši stranki v gotovih slučajih in razmerah.

VI. redni zbor JSZ. se bo vršil v znamenju konstruktivnega dela. Sedaj smo še vedno v procesu reorganizacije, v katerem se nahaja ves ameriški delavski pokret, najsibo ekonomski ali politični.

Važno bo poročilo tajnika o stanju JSZ. in njenem delu od V. do sedanjega zbora. Peter Kokotović, član nadzornega odbora JSZ., bo poročal o agitaciji med srbo-hrvatskim delavstvom. O zveznem glasilu in naši literaturi bo poročal od uredništva F. Zaitz in od upravnštva Anton Žagar. O vseh treh referatih se bo obširno razpravljalo.

Joško Oven bo referiral o prosvetnem delu in o funkcijah prosvetnega odseka JSZ. Tu pride na dnevni red Izobraževalna akcija JSZ., v kateri imajo bratski delegatje društev Izobraževalne akcije JSZ. iste pravice kakor delegatje klubov. V vseh ostalih točkah imajo pravico razpravljati in staviti sugestije, toda ne predlagati in glasovati.

Veliko se poslednje čase razpravlja o "politiki" v podpornih organizacijah. Med širšo delavsko maso je v tem mnogo nejasnosti. V kakšnem razmerju naj bodo delavske politične organizacije, kakršna je JSZ., s podpornimi organizacijami? Kakšni so bili odnošaji med JSZ. in slovenskimi odnosno jugoslovanskimi podpornimi organizacijami dosedaj, in kakšna naj bo naša taktika v podpornih organizacijah v bodoče? O teh vprašanjih bo referiral s. Frank Zaitz.

O delavskih obrambnih organizacijah bo poročal s. Anton Garden. Tudi v tem je našemu delavstvu potrebna jasnost in razumevanje namena in ciljev te ali one obrambne lige ali zveze.

O delu stavbinskega odseka in o akciji za dom JSZ. in Proletarca bo referiral tajnik stavbinskega odseka F. Zaitz.

Frank S. Tauchar bo govoril o važnosti gospodarske in politične izobrazbe med delavstvom.

O odnošajih med socialističnim in komunističnim gibanjem bo govoril F. Zaitz.

Amerikanizem in zakoni naperjeni proti tujerodcem je predmet, o katerem bo referiral s. Vincenc Cainkar.

O agitaciji med mladino bo govoril Donald J. Lotrich.

Vhi referati so važni in zbornica bo o vseh razpravljala ter sprejela resolucije, katere bodo

označevale stališče JSZ. v vseh teh vprašanjih in ji dale smernice za nadaljno delo.

Poleg referatov bomo imeli poročila tajnikov konferenčnih organizacij JSZ., oziroma tistih, ki jih bodo zastopali na zboru.

Odbor za pravila bo istotako podal svoj referat in predlagal spremembe ali pa dopolnitve k sedanjim pravilam JSZ.

Zelo važna točka pred zborom je vprašanje glasila. V interesu socialističnega gibanja je, da imamo kolikor največ mogoče razširjeno glasilo. Samo z močno organizacijo in z močnim glasilom bomo mogli ohraniti vse pridobitve ki smo jih dosegli s težkimi napori in žrtvami skozi prošla dva desetletja, tudi v bodoče. Imeti moramo na vidiku, da je povojna doba vselej doba reakcije. Vzlic naraščajočemu socialističnemu gibanju, vzlic temu da ima sovjetska Rusija vladno socialne revolucije, je vendarle dejstvo, da je svetovna reakcija danes jačja kot pa je bila prve dve leti po vojni. Njen najjasnejši izraz je fašizem in mentalna pogreznjenost ljudskih množic v skoro vseh deželah sveta.

Ena izmed najvažnejših funkcij Jugoslovanske Socialistične Zveze poleg razredne borbe je prosvetno delo, katerega je med jugoslovanskim delavstvom v Ameriki veliko premalo. Ni to naša krivda, ker JSZ. ne razpolaga s sredstvi ki bi ji omogočila storiti več na kulturnem polju kakor stori. Zato se mora v obstoječih razmerah to delo razvojno pospeševati. Dosegli smo v tem oziru od prošlega zbora lepe uspehe. Dosegli bomo v bodoče še večje, ako se bomo znali v polni meri zavedati velike važnosti prosvetnega dela, brez katerega so vsi drugi uspehi izkjučeni.

Še danes je med delavstvom, posebno med tistim ki malo ali skoro nič ne čita, mnogo nejasnosti o razlikah in odnošajih med socialističnim in komunističnim gibanjem. Dasi je taktika obeh skupin vsakemu našemu aktivnemu sodruhu znana, je vendar potrebno da o stvari razpravljamo v interesu izmenjavanja misli in širše delavske javnosti.

Delegatje naj skrbijo, da bodo v Chicagu 2. julija zvečer ali pa v soboto 3. julija zjutraj. Za zbor imamo samo tri dni, ki jih moramo ekonomično porabiti.

Kot je razvidno iz dosedanjih prijav, se udeleži zbora nad 40 delegatov klubov JSZ., društev Izobraževalne akcije ter članov odbora. Poleg teh se ga udeleže bratski delegatje drugih delavskih organizacij ter eksekutivni tajnik socialistične stranke.

V soboto večer dne 3. julija se vrši v dvorani SNPJ. velik banket z obširnim sporedom. Udeleže se ga tudi sodrugi in somišljeniki iz okoliških naselbin.

Vstop na zbor ima vsak sodrug in somišljenik.

Naročajte knjige iz "Proletarčeve" knjižarne. Pišite po cenik.

PREGLED DOGODKOV

Inozemstvo.

Nemško ruska pogodba.

Nemški kancelar Marx je v svojem zagovoru nemško-ruske pogodbe dejal, da ima pogodba popolnoma mirovne tendence. Naloga Nemčije je pomagati Rusiji gospodarsko in socialno ter posredovati, da nastanejo med njo in drugimi državami zopet normalni odnosi. Rusija ni več to kar je bila pred par leti, pravi Marx. Konstruktivno delo jo odvaja od revolucionarnih utopij. Vzroki, radi katerih je z večino drugih držav v neprijateljskih odnosih po mnenju kancelarja Marxa ponehavajo.

Papež svari misijonarje pred politiko.

Vatikan je izdal svarilo na katoliško misijonarje v "paganskih" deželah, da se naj ne mešajo v politiko in v nacionalistične boje. Njihova naloga je misijonariti, ne pa igrati vloge agentov kake tuje države. Takoj zatem pravi, da se katoliška duhovščina ne meša v zadeve ki niso njene, in da je sovraštvo domačinov proti misijonarjem le posledica sovražne nacionalistične propagande, ne pa misijonarske politike. To grajo je naperil Vatikan proti misijonarjem na Kitajskem, ki so bolj agentje francoske, angleške in ameriške vlade, kakor kaj drugega.

Msgr. Carauna in njegov potni list.

Mehiški zakoni ne dovoljujejo duhovnikom tujih dežel izvrševati duhovsko službo v Mehiki, ker se je dosedaj vedno izkazalo, da so delovali proti interesom mehiškega ljudstva in za koristi kapitalistov kake tuje države ter domačih veleposestnikov. Vse duhovnike, ki niso mehiški državljani, je vlada deportirala. V zvezi temu zakonu je prišel v vlogi papeževega delegata v Mehiko portoriški škof Carauna, ki je državljani Zedinjenih držav. Na potnem listu je imel zabeleženo, da je po veroizpovedi protestant in da prihaja v Mehiko samo kot turist. Ko je pričel intrigirati in izvrševati svoje "dolžnosti", ga je vlada takoj deportirala. Pritožil se je ameriški vlad, češ, glejte, kaj počne Mehika z ameriškimi državljani. Vsi ameriški klerikalni krogi so protestirali proti mehiški na ameriško vlado. Ko je mehiška vlada pokazala ameriškimi diplomatičnim krogom fotografičen posnetek Caraunovega potnega lista, so se protesti nekoliko ohladili, škof Carauna pa laže naprej "za sveto vero".

Židovska republika v sovjetski Rusiji.

S pomočjo Anglije so Židje pričeli po vojni s kolonizacijo Palestine, v kateri se trudijo obnoviti židovsko državo. Ameriški in drugi bogati Židje so za židovske ustanove v Palestini potrošili že mnogo milijonov. Sovjetska Rusija je ustanovila v svojih mejah več židovskih poljedelskih kolonij; ene zelo dobro uspevajo. Meseca maja je sovet narodnosti po štiritletnem proučevanju določil kersonsko gubernijo v Ukrajini za avtonomno židovsko sovjetsko republiko. Razdeljena je na 25,000 kmetij, na katere bo vlada naselila 25,000 židovskih družin iz centralne Ukrajine. Kakor podpirajo bogati ameriški Židje kolonizacijo v Palestini, tako podpirajo tudi kolonizacijsko gibanje ruskih Židov.

Sloves Bleda v Sloveniji.

Bled v Sloveniji je bil pod Avstrijo v glavnem slovensko letovišče, v katerega je zahajala tudi nemška gospoda. Kmetje blejske okolice so govorili vsi slovensko, gospoda pa vsa nemško. Na Bledu se je po vojni vršilo več sestankov diplomatov in v drugi polovici junija so se zbrali na Bledu zastopniki male entente. Bled je postal slovito letovišče v Jugoslaviji.

Brazilijska in njeni odnosi z ligo narodov.

Radi opozicije brazilskega delegata Nemčija pri zadnjem zasedanju liginega vrhovnega sveta ni bila sprejeta v Ligo. Brazilijska je glasovala proti ker je zahtevala trajno mesto v vrhovnem koncilu. Pozneje je prijavila svoj odstop od Lige, ki stopi v veljavo dve leti po naznanitvi. Zastopniki Anglije in Francije se trudijo Brazilijsko obdržati v Ligi. Protipropagando podpihujejo predvsem gotovi krogi Zedinjenih držav, ki bi radi, da bi bila vsa južna in centralna Amerika samo pod vplivom oficijelne in neoficijelne vlade Zedinjenih držav.

Jose M. Iturralde, socialistični guverner Yucatanu, umrl.

Jose M. Iturralde, ki je postal svetu znan vsled svoje socialistične politike v Yucatanu, Mehiko, je dne 17. junija umrl. Bil je smrtno nevarno poškodovan v avtomobilski nezgodi. Nahajal se je na govorniški turi. Star je bil šele 36 let. Vsa gledališča in uradi v Yucatanu so bila njemu v spomin tri dni zatvorjena. Kot guverner Yucatanu ima pokojni sodrug velike zaslugе.

Jugoslovanski dolg Zedinjenim državam.

Kongres je ratificiral pogodbo med Zedinjenimi državami in Jugoslavijo za odplačevanje jugoslovanskega dolga. Jugoslavija bo plačala okrog 32 odstotkov od svojega dolga, vključivši obresti. Najmanj bo plačala Italija, namreč 26%, in največ Anglija (80%). Od Francije zahteva ameriška vlada 50%. Največji del dolga evropskih dežel Ameriki tvorijo obresti, ki so v teku let v mnogih slučajih dosegle in presegle posojene vsote. Jugoslavija dolguje sedaj \$62,850,000. Ker bo Jugoslavija plačevala na obroke, obresti pa bodo med tem rasle, bo plačala Ameriki nad \$95,000,000, predno bo rešena dolga. Jugoslovanska finančna komisija, ki je bila pred par meseci v tej deželi z namenom da se pogaja z ameriško vlado, je bila izmed vseh podobnih komisij najmanj pripravljena za ta posel, vzile temu ga je "dobro rešila".

Demonstracije avstrijskih socialistov.

Socialisti v Avstriji so v zbornici, občinah in na ulici nastopili proti načrtu klerikalne vlade za ukinjenje podpore brezposelnim. Dne 16. junija so priredili na dunajskih ulicah proti vladni nakani demonstracijo, kakršne Dunaj ni videl že od l. 1921. Na vlado pritiskajo največ tuji upniki, ki pravijo, da je podpiranje brezposelnih gospodarska potratna.

Po Ameriki.

Berger za revizijo ustave.

Kongresnik Berger, ki je eden izmed najaktivnejših poslancev v kongresu ter edini ki je v vseh ozirih na strani ljudstva, je predlagal, da naj zbornica pod-

vzame korake za sklicanje konstitucionalne konvencije, katera bi imela nalogo spremeniti ustavo v soglasju sedanje dobe in sedanjih zahtev. Mnogo kar je bilo morda dobro za takrat ko je bila ustava sprejeta, je danes zastarelo, je dejal Berger.

Stavka v Passaicu v 22. tednu.

Stavka tekstilnega delavstva v Passaicu traja dvaindvajseti teden. Kompanije so trdovratne in pravijo, da se ne bodo pogajale z "boljševiki". Duhovščina, mali trgovci, delavske obrambne zveze, newyorške in druge socialistične organizacije, mnoge unije, A. F. of L. in drugi ljubitelji svobode so napravili pritisk za poravnanje stavke, ali vodilne družbe vztrajajo, da je to "njihova zadeva". Njihov namen je delavce izstradati. Najle so stavkokaze, katere čuvajo oboroženi slugarji. Par stavkarjev so obstrelili. Aretacije so vsakodnevni dogodek. Dogaajo se tudi bombni napadi in zažiganja. Kompanijski agentje provokatorji skrbе, da prihajajo v svet iz stavkovnega okrožja "novice", o terorističnemu nastopanju stavkarjev.

Socialisti v Wisconsinu v volilni kampanji.

Dne 13. junija se je vršila v Milwaukeeju konvencija wisconsinske socialistične stranke, ki je bila ena izmed najživahnejših v zgodovini socialističnega gibanja v Wisconsinu. Organizacija beleži v zadnjem pol letu lep napredek. Mnogi progresivci so spoznali, da je socialistična stranka najboljša zastopnica napredka, zato so se obrnili od svojih progresivnih (?) voditeljev ter se pridružili socialistični stranki. V največjo korist socialističnemu gibanju v Wisconsinu je dnevnik Milwaukee Leader, ki poleg drugih soc. listov propagira stranko in socializem.

Konvencija je sprejela platformo za jesenske volitve in nominirala sledeče kandidate v državne urade:

Herman O. Kent, Milwaukee, za governorja.

Peter Gilles, Pierce County, za podgovernorja.

George Eaglehill, Green Bay, za državnega tajnika.

Ada C. Burrow, Horicon, za državno blagajnico.

Benjamin Reynolds, Milwaukee, za generalnega pravdnika.

Za kandidata v zvezni senat je bil predlagan Emil Seidel, prvi socialistični župan mesta Milwaukee, toda delegatje njegovega okraja so ugovarjali, ker hočejo, da se Seidela nominira za kandidata v kongres v drugem distriktu. Predlaganih je bilo potem več drugih sodrugov, ki so vsi odklonili, in nominiranje je bilo nato prepuščeno izvršni državnici organizacije, ki je za ta urad nominirala Leo. Krzyckija iz Milwaukee. V izvršni so milwauški župan Daniel W. Hoan, Louis A. Arnold, William Coleman, Frank J. Weber, John Bauernfield, Henry Siebenhaar in Peter Gilles. Izvršnica mora nominirati tudi kandidata za generalnega pravdnika, ker je s. Humke, katerega je nominirala konvencija, sporočil, da bi kampanji radi zaposlenosti ne mogel posvetiti tiste pozornosti ki jo tako važna nominacija zahteva. Izvršnica je nato nominirala Benjamin Reynoldsa, bivšega pomožnega državnega pravdnika za mesto Milwaukee.

Socialisti v Wisconsinu bodo imeli popolno listo kandidatov ne samo v državne urade in kongres, ampak tudi v okrajne. Vse strankine postojanke v Wisconsinu so dobile navodila pričeti s kampanjo in nominacijami v legislaturo, kongres in v okrajne urade.

"Volitve v Maine" in pamet v glavi "G. N." urednika.

"Glas Naroda" z dne 12. junija je priobčil članek "Volitve v Maine", s katerim dokazuje, da se njegov "editorial writer" prav slabo razume na "volitve v Maine" in še slabše na politiko. Ako ni kak članek v "G. N." čisto preplonkan s kakega drugega lista, pa je totalno pokvarjen. Editorial "Volitve v Maine" se glasi:

"Pravijo, da so volitve v Maine merodajne za volitve po vsej deželi.

Tista stranka, ki zmaga pri volitvah v Maine, pride pri prihodnjih volitvah tudi v deželi na krmilu.

Za senatorsko mesto se je potezal Brookhart, katerega so svoj čas vrgli iz senata in takorekoč izključili iz republikanske stranke.

Brookhart je eden izmed onih redkih republikancev, ki s predsednikom Coolidge-om v ničem, prav v ničem ne soglašajo.

Vršile so se volitve, in Brookhart je bil nominiran na republikanskem tiketu.

Če so volitve v Maine res merodajne, je to znamenje, da bo leta 1928 zavedno odklenkalo sedanji administraciji.

Gospodje to upidevajo ter so že začeli dajati razne obsežne koncesije.

Če jim bo to kaj pomagalo, je seveda drugo vprašanje."

Brookhart je torej kandidiral v državi Maine in v Maine je bil nominiran za senatorskega kandidata. Mane ni tako daleč od Sakserjevega uredniškega štaba, zato bi mu moralo biti znano, da je bil Brookhart nominiran v državi Iowi, ki je "daleč daleč" od Maine. Prej citirani članek je eden izmed pogostih dokazov o škandalozni površnosti Saksarjevih urednikov. Ni pa samo dokaz površnosti, ampak tudi neznanja. Brookhart je že dolgo v ospredju ameriške politične javnosti; vsakemu čitatelju listov je znano, da je Brookhart politik iz Iowe, da je bil v Iowi izvoljen za senatorja, da je bil pred tedni odstavljen in da je dobil ponovno nominacijo za senatorskega kandidata v Iowi. Trček pa napiše editorial in ga pusti natisniti z veliki črkam, s katerimi razglša svojo modrost.

To v poslednjih dneh ni edini slučaj, kjer je zmešal kraje. Priobčil je dopis Matijata Pleharja, v katerem je naznanil, da se bo 28. evharistični kongres vršil v Mundeleinu, Ohio. Ker tvorijo večino čitateljev "Glasa Naroda" katoličani in napol katoličani, bi moral biti napram njim vseeno toliko pravičen, da bi jim povedal natančen kraj kongresa. Ni se sicer zlagal namenoma, ampak vsled nevednosti. Neumno pa je vseeno.

Pomozi Bog, da "volitve v Maine" izpametujejo ne samo razne Coolidge, ampak tudi Trčke pri "Glasu Naroda".

TO JE RAZLIKA.

Milka: Mama, zakaj ima ata tako malo las?

Mama: Zato ker veliko misli, ljuba moja.

Milka (po daljšem premisleku): Ali čemu imaš ti toliko las, mama?

Mama: Jej, jej Milka, in se pripravi, da ne zamudiš šole.

GLASOVI IZ NAŠEGA GIBANJA.

DOPISI.

ŠUMI, ŠUMI, ŠUMINA!

PUEBLO, COLO.—S "šumi, šumi, šumina" se pričinja prva kitica naše pueblske revolucionarne himne. Zložil jo je vl. Gabriel Šumina von Prepirlski.

V "D.S." je priobčil dopis, v katerem mi izreka hvaležnost za sliko pueblskega revolucionarja v prvomajski številki Proletarca. Dotični "revolucionar" ima na ramah leseno puško in se igra "revolucionarne vojake korenjake, ki se prepirlca ne boje". Boje pa se vsakega ki ima košček policijske zvezde, in vsakega bosa ter vsakega Cirila. So to junaki korenjaki, ki so vpropastili svojo rrr organizacijo in pripravili jugoslovansko kkkoomuun, sekcijo ob kkkoomun. klub. Kregali so se ter dregali drug drugega z lesenimi puškami, dokler ni rekel Pepe s pipcem, holt, sedaj se ne bomo več! In takrat se je zasvetil pipec s katerim so trančirali prepirlca. Pepe se je potem naveličal rezati ter odšel za boljše bodočnostjo in večjim kosom kruha. Revolucije ni hotel počakati. Gabriel Šumina pa je polahko šumel, ampak tako tiho, da niti muh ni prestrašil.

Hvaležen mi je "za sliko" katero je osvojil, ker ga je ZADELA. Pritožuje pa se, ker ni v prvomajski številki tudi Leninove in Marksove slike. Šumina je ob neki priliki moral priznati, da je bil Proletarec enkrat list h kateremu je hodil v šolo. Če je res "hodil", in če je hodil v Proletarčevo šolo "več let", je lahko videl Marksovo in Leninovo sliko, ne le enkrat, ampak ob raznih prilikah. Jaz se jih dobro spominjam. Ali rebel Gabriel želi pratiko. Dokler ni prišel v šolo k Proletarcu, je bral Blasnikovo veliko pratiko, potem je pogledal tudi Družinsko, in se divil slikam svetnikov v barvah, ki so od leta do leta eni in isti. Sedaj ko je Gabriel rebel, pa hoče rebeliš pratiko z rebeliš svetniki. On na sliki v majski številki res izgleda kakor svetnik v pratiki, ali vsled dolgočasje je vprašal za slikano tovaršijo. Sprejel bi v svoj mesec samo Lenina in Marksa. Kdo ve, če naš Šumina ne sanja, da bomo tudi njemu oskrbeli stekleno rakev kakor pokojnemu Leninu? Morda upa, da bomo romali k njegovemu grobu in molili njegovo truplo kakor molijo "pravoverni" telesne ostanke svetnikov in svetnic božjih.

Pred par dnevi sem ga srečal ter ga vprašal: "Čuj, čuj, šumeči Šumina, kako da si se zadnjič v D.S. tako razšumel?"

"Samo malo sem našumel na papir," je dejal Gabriel, "ali urednik mi je vse spremenil in naredil po svoje. Hudič vzemi vse urednike." — "Torej nisi ti šumel?" — "Sem, ampak ne tako neumno, se mi zdi." — In odšumel je naprej po svojih rebeliš opravkih. Naš Šumina je namreč naše gore list. — *Old Timer.*

SOCIALISTIČNA KAMPANJA V ALLEGHENY COUNTY, PA.

V Pittsburškem okraju (Allegheny County) ima socialistična stranka popolno listo kandidatov, med katerimi sta tudi dva člana JSZ., namreč Lovrenc Kavčič in Frank Ursitz, Jr., ki kandidirata v legislaturo v 12. distriktu.

DNE 3. JULIJA V DVORANO S. N. P. J.

CHICAGO, ILL. — Ali se še spominjate banketa, ki ga je priredil klub št. 1 v Kafkovi dvorani na 26. cesti l. 1923 ob priliki IV. rednega zbora JSZ.? Ostal je vsem udeležencem v spominu, ker je bil v resnici banket in več kot navaden banket.

Banket v počast delegatom VI. rednega zbora, ki ga priredi v soboto dne 3. julija to leto v dvorani SNPJ. klub št. 1, bo prejšnjega nadkrilil v vseh ozirih. Nikomur, ki se ga udeleži, ne bo žal vstopnine, ki je \$1.50 za osebo.

Pri izvajanju programa bodo sodelovali socialistični pevski zbor "Sava" (odsek kluba št. 1), dramski odsek kluba št. 1 in tamburaški zbor organizacije števil. 20 JSZ.

Jože Zavertnik je vsem znan pionir. Dne 3. julija bo podal nekaj slik o borbi iz dnevov prošlosti in jih primerjal s slikami borbe današnji dni.

Ali poznate starega sodruga Nacetu Žlembergerja? Vsem je znan po imenu, ali samo nekaterim osebno. Seznajte se z njim na banketu 3. julija. Nace je eden onih redkih sodrugov pionirjev, ki vztrajajo od začetka spoznanja do danes in bo vztrajal do konca. Aktiven v delavskem gibanju je več desetletij.

Imeli boste priliko, da se seznajte z vsemi delegati klubov JSZ. in društev Izobraževalne akcije JSZ. Navzoči bodo tudi predstavniki socialistične stranke in raznih drugih delavskih organizacij.

Joško Oven bo nastopil s deklamacijo. Razveselil vas bo in še bi ga poslušali. Seliškarjev "Rudnik" bo deklamirala mala Annie Turk. Zbor "Sava" bo nastopil v pevskih točkah. Mogoče vas iznenadi tudi s solo-spevi, če ne celo s kvartetom. Srbski tamburaški zbor organizacije št. 20, ki je eden najboljših jugoslovanskih zborov te vrste v Chicagu, bo pokazal, da se tudi na tamburice da proizvajati lepo godbo.

Po končanem programu sledi ples in prosta zabava v obeh dvoranah. Vsi, ki se hočejo zabavati v družbi sodrugov in sodruginj, so nam dobrodošli. — *P. O.*

NAŠE GIBANJE V KANSASU.

GROSS, KANS.—Dasiravno je javnosti malo znano o socialističnih aktivnostih v Kansasu, se vendar gibljemo naprej pri delu za pojačanje socialistične stranke.

Dne 6. junija sta nas obiskala sodruga Arthur Bridwell iz Baldwin City in Ross Magill iz Garnett-a, Kans. Prvi je tajnik državne organizacije soc. stranke in profesor na Baker University, drugi pa član izvrševalnega odbora. Naloga slednjega je voditi kampanjo, da se dobi potrebno število podpisov na peticijo in se s tem v Kansasu zopet vspostavi socialistična rubrika.

Žal, da sta imela sodruga le en dan časa v Crawford County. Svojo aranžmo za agitacijo in sestanke sta imela v vzhodnem in južnem Kansasu. Vzlic omejenemu času smo v naglici sklicali sestanek v Franklinu, na katerega smo povabili sodruga in somišljenike iz naselbin Pittsburg, Girard, Franklin, Arma, Edison, Gross in drugih. Sestanek smo razglasili kolikor smo

ga v tako kratkem času mogli, zato udeležba ni bila tolikšna kot bi bila, ako bi imeli več časa. Udeležilo se ga je okrog trideset oseb iz prej označenih naselbin. S. Bridwell je poročal o poteku konvencije soc. stranke dne 1.—3. maja v Pittsburghu, Pa., katere se je udeležil, o stanju socialistične stranke v splošnem in posebej v Kansasu in o organizatoričnem delu. S. Magill pa je govoril o kampanji in o potrebi kooperacije pri sedanjih akcijah za vzpostavitev socialistične glasovnice.

Razpravljali smo tudi o obnovitvi naše liste v Crawford County pri primarnih in jesenskih volitvah. Ker je čas za organiziranje večje agitacije v ta namen kratek v očigled velikega nezanimanja med delavstvom, bo akcija v tem okraju težko izvesti. Oba sodruga sta naglašala, da je brez lokalnih organizacij nemogoče vršiti podrobno socialistično delo, in da bi stranka brez njih ne mogla funkcionirati. Poudarjala sta, da je v teh časih naša glavna naloga pojačati strankine postojanke, organizirati nove klube in utrditi našo splošno organizacijo. Skupni klubi JSZ. so prispevali zaeno s prispevki od posameznikov \$12.50 v kampanjski fond državne organizacije.

Lista socialističnih kandidatov v Kansasu je sledeča:

M. L. Phillips, za zveznega senatorja; H. Hilfrich, za guvernerja; M. L. Pruett, za podguvernerja; G. G. Tefteller, za državnega avditorja; J. B. Shields, za državnega tajnika; Ralph Gilman, za državnega blagajnika; T. W. Dunsten, za zavarovalniškega komisarja; Ida A. Beloof, za šolsko nadzornico; James Chace, za državnega tiskarja.

Slovenski delavci v Kansasu, storite kolikor morete, da se socialistično gibanje med nami in v splošnem v Kansasu pojača v toliko, da bomo politično organizirani delavci odločujoča sila.

Anton Šular.

VAŽNO ZA SODRUGE V AVELLI.

AVELLA, PA. — Člane soc. kluba št. 225, JSZ. opozarjam, da se gotovo vdeležite prihodnje seje 27. junija ob 2 popoldne v navadnih prostorih. Na tej seji moramo rešiti stvari, ki so ostale za rešiti iz zadnje seje.

Sodrug! upoštevajte to in pridite točno vsi ob dveh ali še poprej, kajti ob treh se prične druga seja v isti dvorani. — Frank Bregar, tajnik.

KLUB ŠT. 45 ZA POVEČANJE PROLETARCA.

WAUKEGAN, ILL. — Klub št. 45 JSZ. v Waukeganu-No. Chicagu je na zadnji seji sklenil prispevati \$25 v fond za povečanje Proletarca. S sodelovanjem posameznih sodrugov in sodruginj, ki nabirajo prispevke v ta fond, bomo kvoto, določena naši naselbini, ne le dosegli, ampak jo tudi prekosili.

Klubov piknik, ki se je vršil v nedeljo 20. junija "pri riverju", je dobro uspel. Udeležba je bila večja kot smo pričakovali. Na istem prostoru kot ta se bo dne 4. julija vršil piknik Slovenskega narodnega doma.

Poročevalec.

NAZNANILO ČLANOM KLUBA ŠT. 27.

CLEVELAND, O. — Soc. klub št. 27 bo imel zopet skozi poletno sezono po eno sejo na mesec, in sicer vsako drugo nedeljo dopoldne v navadnih prostorih. Apeliram na sodruge, da se sej vdeležujejo redno.

Tajnik.

PIKNIK SOC. STRANKE DOBRO USPEL.

CHICAGO, ILL. — Piknik socialistične stranke okraja Cook, ki se je vršil prošlo nedeljo, je dobro uspel. Tudi udeležba je bila dobra. Govorili so Wm. H. Henry, Leo Krzycki, George R. Kirkpatrick in Wm. Coleman. Oscar Ameringer, ki je bil tudi na programu kot govornik, se radi važnih zadržkov ni mogel piknika vdeležiti. Prodalo se je precej literature, in tudi naročniki na "American Appeal" so se pomnožili.

Sprejeta je bila tudi protestna resolucija za pomicenje Sacco Vanzettija, ki sta bila pred kratkemu v državi Massachusetts obsojena na električni stol. Resolucija je bila sprejeta z velikim odobravanjem navzočih, in kopijo iste je bila poslana na guvernerja omenjene države. — Poročevalec.

Utopični in neutopični kričači.

Piše Detroitčan.

(Konec.)

Socialistično gibanje je pionir za probujo delavstva, v borbi za strmoglavljenje monarhizma, za več pravic ljudstvu, za volilno pravico, za osemurni delavnik in izboljševanje življenjskega stanja delavcev, v boju za potlačene narode, in v borbi proti kapitalizmu. Vsak takozvan komunist se mora učiti kaj je socializem iz socialistične literature v socialistični šoli, ker bi drugače ne bil komunist. To se seveda ne tiče kakega Ivca, Kotarja ali Bartuloviča, ampak tistih, ki so na čelu komunističnih strank. Socialisti so v teh pionirskih bojih prestali velike muke; padlo je tisoče žrtev; treba je bilo cele gore požrtvovalnosti. In dosegali so zmage, ker so se znali boriti. Mnogi so danes naučeni misliti, kakor da je padec carizma, razdelitev zemlje in strmoglavljenje fevdalizma v Rusiji zasluga nekega novega gibanja, ki ga preje ni bilo. Borba proti carizmu se je vojevala dolga leta, največ pod okriljem svetovne socialne demokracije.

Socialistično gibanje je gibanje ljudi ki hočejo, da se svet izboljšuje, ki hočejo ekonomski sistem baziran na pravičnosti za vse ljudi. Ljudje so podvrženi zmotljivosti in zmotljivost je mati napak. Ali socialistično gibanje v vsej svoji zgodovini ni napravilo toliko kolsalnih napak, kot se jih je pod komunistično firmo v teku osmih let. Socialisti napake, kadar se ugotove kot napake, priznamo in jih popravimo. Komunisti pa so se nekaj let razglašali za nezmotljive, in šele ko jih je Lenin pošteno grajal in jih zagotovil, da tudi oni delajo napake, so se nekoliko streznili. Če pa ne bi napravili toliko kričečih napak in bi jim ne bilo treba vsakega pol leta ali še večkrat menjati "taktiko", bi tudi sedaj ne govorili o napakah. Navadno vodijo svojo propagando še vedno tako, kakor da ne delajo napak, ampak da morajo radi "drugčnih razmer" spreminjati taktiko.

Z natolcevanjem, z blatenjem in netenjem sovražstva in drugih slabih instinktov se ne bomo približali svetovni revoluciji. Samo z delom in vzgojo si klešemo pot naprej, in to zelo počasi. Najnovejši dokaz je sovjetska Rusija, ki dela za socializem "mirnim potom". Socializma namreč še nima, ampak dela zanj kolikor je v razmerah mogoče delati, nič več. O preobratih čez noč se v Rusiji več ne govori. Izmed Rusov edino še obojevalci carizma verjamejo, da se bo dogo-

dil preobrat preko noči, da car zopet zavlada in da bo v Rusiji zopet tako "lepo" kakor je bilo. Pa se motijo, kajti jez, ki ga je zastavil napredku v Rusiji carizem, je podrt in tok razvoja si sedaj išče pota na vse strani že precej "normalno".

Obrekovanja in natolcevanja je menda malokje toliko kot ga je med Slovenci in Hrvati. Duševno sta oba naroda "malena" in vodijo ga večinoma majhni ljudje (na Hrvatskem razni demagogični politiki kot je sedaj Radić, v Ameriki Gršković, Zinić in podobni, med narodnjaki "narodna gospoda", Slovence v Sloveniji pa dr. Korošec, pred njim Šusteršič, tukaj pa kopa duhovnikov. Ako je med ameriškimi Slovenci v splošnem, kar se politike tiče boljše kakor pa med srbskim in hrvatskim delavstvom, gre zasluga socialistom, ki so znali delati in ohraniti kar so zgradili.

Pravijo, da je jugoslovanska naselbina v Detroitu "komunistična" trdnjava. Take trdnjave tukaj ni, kakor ji nimajo druge naselbine. Med komunističnimi agitatorji po naselbinah je največ takih, ki so komunisti samo zato ker sovražijo socialiste. Za boj proti kapitalizmu jim ni. Pred nekaj leti so bili še pobožnjaki in nosili škupulirje, ali se navduševali za Zotija, ali bili navdušeni kraljevaši v Grškovičevem tabogu, ali pa se ukvarjali s kakim "neproletarskim" poslom.

Danes so "čisti" in rjovejo na shodih kakor derviši in hujše. Njihovo geslo je: Samo mi smo "pravoslavni", tisti pa, ki ne držite z nami, ste (tukaj sledi cela kopa psov).

Jako radi govore, da se bo edino z orožjem "kaj dosleglo". Ko pa je Chas. Novak (ki ima poleg tega tudi nekaj drugih imen) govoril v Detroitu in klical na korajžo čikaške in detroitske socialiste, je zagledal v dvorani Hrvata Vreviča in nožek na verižici njegove žepne ure. Zastrmel se je v obelisk, kateri je imel obliko noža, in se prestrašil tako hudo, da govori sedaj v kolonah "D.S." teden za tednom kako mislijo socialisti z noži poklati komuniste. Ni mu prijetno, ker ga mučijo halucinacije. Sam propagira za nože, nam pa jih očita. Njega protektira policija na shodih ne da bi potreboval protekcije (slučaj Detroit) in na njegov ukaz ukaže policija kdo mora iti iz dvorane (slučaj Vrevič v Detroitu), nam pa predbaciva, da se poslužujemo policije. Ako je v tem človeku samo senčica dostojnosti, potem sploh ni dostojnosti, kajti tak karakter je vse kaj drugega kakor dostojen v boju. Je zavraten, se poslužuje ljudi in hujska svoje pristaše da vpijejo kakor podivljani. Boji se pokazati svojo prošlost, ker jo nima, če pa jo ima, je umazana in provokatorska kakor je tukaj.

O tistem neslavnem shodu v Detroitu je njihov "poročevalec" pisal, da je bilo navzočih 600 ljudi. V dvorani ni prostora za več kot od 3 do 400 oseb. Poročevalec je torej število namenoma pomnožil, ampak od tistega shoda do danes je marsikdo, ki je takrat mislil več o svojem Charlesu, sedaj drugačnega mnenja. Počasi bodo ljudje že izpregledali, da se "komunistični" prevarant od klerikalnega prav nič ne razlikuje.

Ko je Chas. Novak v starem kraju še poljubljal roke duhovnikom, ko še ni imel "zgodovine", so ameriški slovenski socialisti bili že več let v prvih vrstah v borbi proti kapitalizmu, navažali so delavce v unije, ustanavljali čitalnice, knjižnice, sodelovali v vsaki obrambni akciji in storili na vseh poljih veliko dela. Socialisti imajo največ zaslug za lep razvoj SNPJ. Slovenski socialisti v Ameriki so porazili slovenski klerikalizem v taki proporciji, da jo more razumeti le tisti kateri

ve kakšno moč ima klerikalizem v Sloveniji in koliko jo ima v slovenskim naselbinah v Ameriki. Slovenski sodrugi v tej deželi so že veliko prestali, medtem ko se Chas. Novak (Bartulovič, alias Nevesekdo) svobodno vozi po svetu in poslednje leta po Ameriki in če ni drugače, govori na shodih pod protekcijo policije. Je razlika med danes in včeraj, med socialisti in "komunisti" kakršen je Chas. Novak in njegovi pristaši. Škrbinček si bo moral potrkati malo na čelo, da bo videl in razumel kar danes ne more razumeti. Tehovniku velja isto.

Žal jim je, ker ni tudi na konvenciji SNPJ. v Waukeganu zmagala reakcija, kakor je po zaslugi raznih Bartulovičev zmagala na konvenciji Hrvatske Bratske Zajednice v Clevelandu. Stokrat rajše bi, da bi vodili SNPJ. "popovi" Zakrajšek, Trunk in Černe, kakor pa da bi imeli v njenem vodstvu socialisti kako besedo.

Ko bi v Detroitu jugoslovanski delavci ostali enotni, bi danes samo v tej naselbini predstavljali večjo organizirano silo, kakor jo danes predstavljati obe federaciji. Imeli bi družabno življenje v našem razrednem pomenu besede, kakršno nam bi bilo v čast in ponos.

Namesto tega smo dobili "levo krilo", potem so levokrilaste porinili iz vodstva "komunisti" ki so bili preje za Zottija in njegovo politiko, nato smo dobili razne prosvetne klube, pod katerimi se je delalo za revolucijo s podzemsko taktiko, zatem so prišli klubi Workers Party, temu je sledil ukaz, da se morajo narodnostne federacije kot take razpustiti in člani pristopiti v tovarniške, ulične in druge "celice", ali ker se to ni obneslo, so sklenili ustanoviti "delavske izobraževalne klube". Ti klubi danes nadomeščajo federacije v W.P. Razlika med njimi in prejšnjimi je, da so mogli v prejšnje pripadati samo člani Workers Party, v sedanje pa vsakdo, bil član ali ne. Vodstvo pa mora absolutno imeti v rokah strankini člani, torej "komunisti". Na ta način upajo zopet postati "masna" stranka. Ampak poskus se vsaj v Detroitu ni obnesel.

Najbolj smešni so ti ljudje v svojih pozivih na debato. Naj tu ponovno naglasim, da si ne upajo debatirati drugače kakor pod garancijo, da bodo med udeleženci imeli že v naprej nahujskano večino, ali vsaj močno skupino dobro organiziranih razgrajačev. Zato se vselej branijo debate tam kjer take večine ne upajo dobiti, ali kjer bi njihovi razgrajači ne mogli kljubovati pametni večini.

Njihovi "pozivi na debato" v Detroitu so bili opisani. Videli ste iz njih, da se ne sramujejo nobene intrige, da se obnašajo kakor podivljani, ako jim nečete nasesti na njihove "manevre". Ko smo rekli: Vaš Kotar naj debatira z enim članom kluba št. 114 JSZ., so zacvilili, ker so se zbal za svoj "ugled". Negledé kakšno večino bi oni dobili v dvorano, polom bi bil neizogiben, ker se Kotar še ne razume na signale, kedaj da naj njegovi ljudje ploskajo, kedaj tulijo in kedaj se naj na ves glas reže. Za tako delo je treba kapelnika, in edina ki se na "bandafirarstvo" te vrste razume, sta Zinić in Novak; Loyer, Fišer in drugi ki so v Detroitu znani karakterji in kolektorji, so že izigrani in niso več "slavni".

Mnenja sem, da je za naše gibanje najboljše ako se te ljudi s prezirom ignorira. Niso vredni respeкта. Tudi debatira naj se ne znjimi, kajti čemu debatirati z osebo, ki noče niti povedati kdo je, kaj je bil in kaj je počel predno je postal pred dvema leti komunist in bil nato importiran v Ameriko, da ruši JSZ. (Kako se je

zmotil o svoji moči in sposobnosti!) On je lahko drugi Fraina v manjšem pomenu, in čemu iti na oder, ako ne veš s kom boš debatiral? Fraina je govoril za revolucijo ravno tako in še veliko spretnejše kakor kakšen Bartulović, čeke zato pa je dobival od komunistov in od ameriške vlade! In ni treba misliti, da je bil on edini izmed "čistih" ki ni čist. Bilo jih je toliko plačanih od vlade, da je postala stvar škandal in da so federalne gonje proti komunistom pod bivšim korumpiranim justičnim tajnikom Daughertyjem hipoma prenehale. Kapitalisti so bili "potegnjeni", kakor je pisal en agent provokator, bivši član komunistične stranke, pred par meseci v Hearstovih dnevnikih. Čas je, da tudi delavci izprevidijo, da jih taki "revolucionarci" vlečejo za nos.

DELEGATOM VI. REDNEGA ZBORA J. S. Z.

VI. redni zbor JSZ., prične zborovati dne 3. julija 1926 ob 9. zjutraj v dvorani SNPJ., 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill. Vse delegate se tem potom obvešča, da so točno ob tem času v dvorani. Stanovanja bodo preskrbljena za vse.

Delegatom, ki dospejo v Chicago na Union Station, naj služi sledeče navodilo: Ko pridete iz kolodvora na Clinton St., pojdite en block in pol južno, ter vzamite karo z napisom v ospredju, "26-Kenton", na strani pa Blue Island Ave. Za one ki dospejo na La Salle St. Station, pojdite par blokov severno, do Adams St., in tam vzemite isto karo kot zgoraj omenjeno. Tisti pa ki dospejo po B. in O. železnici na Grand Central Station, naj se ko izstopijo iz kolodvora, obrnejo na levo in gredo peš kake tri bloke do Clinton St., in tam vzamejo karo kot zgoraj označena. Peljite se do Lawndale Ave., tam izstopite in če hočete iti naravnost v dvorano, pojdite en blok južno do urada SNPJ. Ali pa če se ustavite v Proletarčevem uradu, ki se nahaja v sredini bloka nad Millard State Banko v prvem nadstropju.

Če bi kateri slučajno vzel avtomobil, naj vzame "Checker taxi" ki ga lahko dobite na vsakem kolodvoru. Vožnja do naših uradov z avtomobilom stane okrog \$1.45. Rado se dogodi, da vozniki ako vidijo tujca pred seboj, zaračunajo več kot bi smeli, v tem slučaju se je treba paziti in zahtevati potrdilo, ali pa pokličite katerega iz urada. Peljite se do 3639 W. 26th St.

V poletnih mesecih je po navadi vožnina po železnicah znižana. Delegatom se priporoča, koder je to mogoče, da vzamejo tzv. "Excursion rate ticket", ker bi se na ta način lahko prihranilo precej stroškov zvezini blagajni.

TAJNIŠTVO J. S. Z.

Listu v podporo.

IX. Izkaz.

Chicago, Ill. — Frank Alesh \$11.80; John Jereb \$1; Vinko Ločniškar 50c, skupaj \$13.30.

Collinwood, O. — Joseph Durn \$2; Louis Zakrajšek 50c; Albin Praprotnik 25c, skupaj \$2.75.

Clinton, Ind. — Andrej Cizej 26c.

Bessemer, Pa. — Anton Vodusek 25c.

New Market, N. J. — John Rupnik 50c.

Latrobe, Pa. — Mary Fradel 60c.

Piney Fork, O. — John Robas 25c.

Indianapolis, Ind. — Louis Sašek 50c.

Cleveland, O. — John Grile \$1.

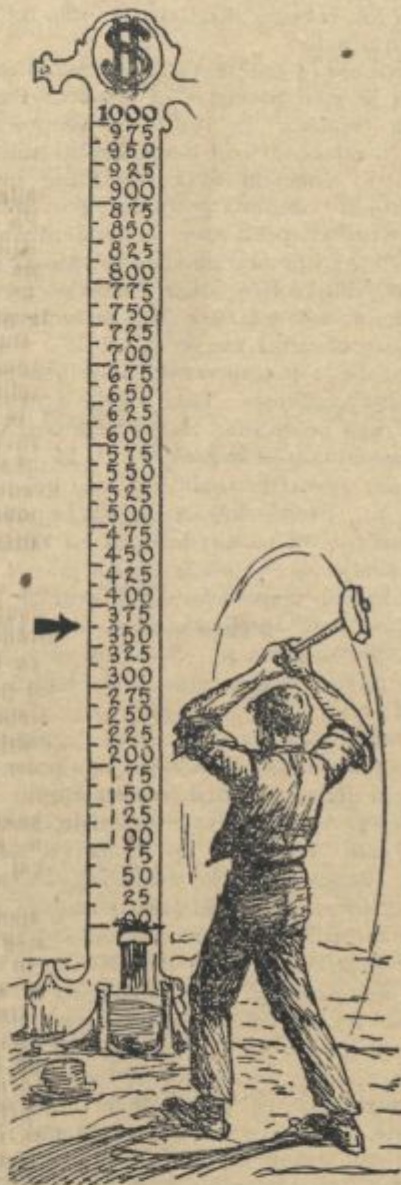
Krayn, Pa. — Frank Strel 25c.

Onnalinda, Pa. — Joseph Matičič 50c. Skupaj \$20.36. Prejšnji izkaz \$330.47. Skupaj \$350.83.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Dopisnike in ostale sotrudnike prosimo, da naj oprostite zakasnitvam v priobčitvah njihovih dopisov in člankov. Temu neljubnemu nedostatu bo mogoče odpomoči le s povečanjem "Proletarca".

Seznam prispevkov v fond za povečanje "Proletarca".

Kvota za Pennsylvanijo \$125.

Herminie, Pa.: Po \$5: Dr. št. 87 SNPJ., dr. št. 80 SSPZ., klub št. 69 JSZ.; po 50c: M. Stern, F. Rahne, M. Arnold, F. Kastelic, D. Kasalec, M. Ramshak, L. Slebin, Lillie Zakonrek, F. Srebernak, S. Keric, A. Bolter, J. Sleban, J. Kaus; A. Zornik \$1; po 25c: J. Turk, D. Celak, G. Gulaja, A. Kaus, L. Flajs, skupaj \$24.

Rillton, Pa.: Po 50c: F. Primozich, P. Rape, F. Sedgminek; po 25c: R. Longer, M. B. Slinger, skupaj \$2.

Bon Air, Pa.: Po 25c: Peter Bukovec, M. Grmek, J. Govekar, Tony Rudy; T. Koren 20c; po 15 F. Tursich, T. Skrbec, I. Groznik; po 10c: M. Groznik, J. Prhne, J. Klajder, J. Zakobe, J. Bregar, J. Svete, T. Tursich, T. Tursich, skupaj \$2.45. Skupaj v tem izkazu \$28.45. Prejšnji izkaz \$38. 56, skupaj \$97.51. Še manjka do kvote \$28.49.

Kvota za Milwaukee in W. Allis, Wis. \$100.

Cudahy, Wis.: Math Radelj \$1.

West Allis, Wis.: Po \$1: Tony Radelj, Ant. Demshar; Joško Radelj Ml. 60c; Fr. Kralj 50c; po 25c: Fr. Bartelj, M. Demshar, skupaj \$4.60.

Milwaukee, Wis.: John Barany \$1. Skupaj v tem izkazu \$5.60. Še manjka do kvote \$94.40.

Kvota za Indiano \$25.

Universal, Ind.: V. Verhovnik \$2.55; po \$1: J. Cigale, F. Storm; po 25c: F. Gorše, L. Remis, skupaj \$5.55. Prejšnji izkaz \$10, skupaj \$15.55. Še manjka do kvote \$9.45.

Kvota za Kansas \$50.

Gross, Kans.: Soc. kluba v Gross in Edison \$10. Še manjka do kvote \$40.

Kvota za južni Ill. \$25.

Gillespie, Ill.: Klub št. 60 JSZ. \$5; po 55c: J. Gornik, J. Krintz; Peter Kallan 50c, skupaj \$6.60. Zadnji izkaz \$15.31, skupaj \$21.91. Še manjka do kvote \$4.09.

Kvota za vzhodni Ohio \$25.

Bridgeport, O.: Klub št. 11 JSZ. \$2. Zadnji izkaz \$12.85, skupaj \$14.85. Še manjka do kvote \$10.15.

Kvota za Waukegan, Ill. \$50.

Waukegan, Ill.: Soc. klub št. 45 JSZ. \$25; po \$5: L. Kužnik, M. Judnich; po \$1: M. Raub, M. Pogorelec; po 75c: Rezi Skala, Rud. Skala; po 50c: J. Rigler, J. Kozina, A. Kozina; po 25c: Fr. Nagode, A. Kerzich, skupaj \$40.50. V zadnjem izkazu \$1.50, skupaj \$42. Še manjka do kvote \$8. Skupaj v tem izkazu \$98.70. Prejšnji izkaz \$271.91. Skupaj \$370.61.

IMENIK DELEGATOV VI. REDNEGA ZBORA J. S. Z.

Dosedaj so prijaviли delegate za VI. redni zbor J. S. Z., ki se bo vršil dne 3.—5. julija v Chicagu, sledeči klubi:

Štev. kluba in kraj. Ime in naslov delegata.

- 1, Chicago, Ill.—Donald J. Lotrich, 1937 S. Trumbull Ave.; John Olip, 2426 S. Clifton Park Ave.;
- 2, Glencoe, O.—Nace Zlemberger, L. box 12;
- 10, Forest City, Pa.—Frank Ratajc, box 685;
- 11, Bridgeport, O.—Nace Zlemberger, L. box 12, Glencoe, O., zastopnik;
- 15, Sublet, Wyo.—Frank Homar, box 94;
- 20, Chicago, Ill.—Mitar Sekulich, 3940 N. Nordica Ave.;
- 26, Neffs, O.—Nace Zlemberger, L. box 12, Glencoe, O., zastopnik;
- 27, Cleveland, O.—Joseph Jauch, 6319 Carl Ave.;
- 37, Milwaukee, Wis.—Joseph Radelj, 477 51st Ave., W. Allis, Wis.;
- 41, Clinton, Ind.—Bartel Oblak, 618 N. 9th St.;
- 45, Waukegan, Ill.—Martin Judnich, 706 McAlister Ave.;
- 47, Springfield, Ill.—John Goršek, 414 W. Hay St.;
- 49, Collinwood, O.—Joseph Presterl, 722 E. 160th St.;
- 50, Virden, Ill.—Frank Ileršič, box 681;
- 60, Gillespie, Ill.—Geo. Vrečić, box 103, Sawyerville, Illinois.;
- 69, Herminie, Pa.—Anton Zornik, box 202;
- 114, Detroit, Mich.—Joseph Klarič, 12513 Maine St.;
- 118, Canonsburg, Pa.—John Chesnik, box 170;
- 222, Girard, O.—Chas. Pogorelec, 3639 W. 26th St., Chicago, Ill., zastopnik;
- 123, Maynard, O.—Ant. Garden, 1210 Norwood Rd., Cleveland, O., zastopnik;
- 128, Nokomis, Ill.—Lucas Groser, R. 2, Box 110;
- 157, Gross, Kans.—John Kunstelj, Box 32;
- 189, Blaine, O.—Frank Germ, box 31;
- 224, Chicago, Ill.—John Jereb, 216 E. 136th St.;
- 225, Avella, Pa.—Louis Zgonik, box 405;
- 232, Barberton, O.—Geo. Sonoff, 129 Center St.;
- 235, Sheboygan, Wis.—Frank Štih, 728½ Kentucky Av.

KONFERENCE KLUBOV J. S. Z.

Zapadna Penna.—Louis Britz, box 34, Lawrence, Pa.; Kansas.—John Kunstelj, box 32, Gross, Kans. Ohio.—Jos. Presterl, Collinwood, O.

BRATSKI DELEGATJE DRUŠTEV IZOBRAZVALNE AKCIJE.

Štev. društva in kraj:

- 1, SNPJ, Chicago, Ill.—Fred A. Vider;
- 5, SNPJ, Cleveland, O.—Frank Mikšie;
- 39, SNPJ, Chicago, Ill.—Frank Udovich;
- 81, SNPJ, Red Lodge, Mont.—Chas. Pogorelec, zastopnik;
- 86, SNPJ, Chicago, Ill.—Frank Petrich;
- 87, SNPJ, Herminie, Pa.—Ant. Zornik;
- 88, SNPJ, Moon Run, Pa.—Chas. Pogorelec, zastopnik;
- 102, SNPJ, Chicago, Ill.—Frank Zaitz, zastopnik;
- 104, SNPJ, West Allis, Wis.—Joseph Radelj;
- 142, SNPJ, Collinwood, O.—Joseph Presterl;
- 209, SNPJ, Nokomis, Ill.—Lucas Groser;
- 214, SNPJ, Mullan, Ida.—Chas. Pogorelec, zastopnik;
- 333, SNPJ, Blaine, O.—Frank Germ;
- 344, SNPJ, Sheboygan, Wis.—Frank Štih.
- 382, SNPJ, Acosta, Pa.—Chas. Pogorelec, zastopnik;
- 20, SSPZ, Cleveland, O.—Frank Mikšie.

EKSEKUTIVA J. S. Z.

Charles Pogorelec, tajnik J. S. Z.

Člani eksekutive: Frank Alesh, Sava Bojanovich, Geo. Maslach, Vincent Cainkar, Frank Udovich, Božo Stojanovich, Fr. S. Tauchar, Frank Zaitz, Anton Zornik.

Nadzorni odbor J. S. Z.: Filip Godina, Blaž Novak, Peter Kokotovich.

Urednik Proletarca, Frank Zaitz; upravnik Anton Zagar.

Prosvetni odsek Joško Oven.

Odbor za pravila: Chas. Pogorelec, John Olip in Frank Zaitz.

VI. REDNI ZBOR J. S. Z. Spored VI. zbora J. S. Z.

1. Otvoritev zbora (gl. tajnik J. S. Z.)
2. Volitve verifikacijskega odbora (za pregledanje pooblastil, tri člane in gl. tajnik.)

KONSTITUIRANJE ZBORA.

3. Predložitev poslovnika in dnevnega reda.
4. Volitve predsednika in podpredsednika.
5. Volitve dveh zapisnikarjev.

REFERATI IN POROČILA.

6. Poročilo gl. tajnika o delu in stanju J. S. Z., o Izobraževalni akciji JSZ., volilni kampanji in aktivnostih Zveze od V. zbora.—Poroča tajnik Charles Pogorelec.
7. Poročilo sekcijjskih odborov:
 - a) za slovensko sekcijo, tajnik F. Zaitz.
 - b) o delu in agitaciji med srbo-hrvatskim delavstvom, poroča Petar Kokotović.
8. Zvezno glasilo in literatura, poročata F. Zaitz za uredništvo in A. Zagar za upravništvo JDTD.
9. Poročilo Prosvetnega odseka. Izobraževalna akcija JSZ. referira Joško Oven.
10. Podporne organizacije in naš delavski pokret, poroča Frank Zaitz.
11. Poročila tajnikov Konferenc JSZ. (Penna., Ohio in Kansas.)
12. O delavskih obrambnih organizacijah, poroča Anton Garden.
13. Poročilo stavbinskega odseka JSZ., poroča tajnik F. Zaitz in ostali odborniki.
14. Načelna izjava in pravila, poroča odbor treh: Pogorelec, Zaitz in Olip.
15. Odnosaji med socialističnim in komunističnim gibanjem, referira Frank Zaitz.
16. Važnost gospodarske in politične izobrazbe med delavstvom, poroča Frank S. Tauchar.
17. Amerikanizem in zakoni naperjeni proti tujerodcem, poroča Vincenc Cainkar.
18. Agitacija med mladino, poroča Donald J. Lotrich.
19. Razno.
20. Razpust zbora.

RAČUN RAZPEČANIH ZNAMK J. S. Z.

Za mesec maj 1926.

BREZ NASLOVA

K. T.

V Tolisi na Hrvatskem je Štefan Radić rekel na shodu: "Ako poslušate fratre in pope, je slabo za vas. Oni berejo Bogu mašo, a mislijo na vraga. Kot da ste jim kaj dolžni, gonijo vas hujše nego oderuhi. Zato mnogi, npr. na Visu, menjavajo vero samo zato da nimajo posla z vragom . . . Katoliška in pravoslavna je ena vera z dve vrste popov, izmed katerih imajo duhovni ene vrste po eno ženo, in duhovni druge večkrat po več žen . . ."

Radić ni svobodomislec. Zelo rad govori o Bogu in se predstavlja za večjega vernika kakor so duhovni. Ljudem Radić ugaja, ker velikokrat pove kar čutijo, ker izlušči marsikakšno resnico, in ker je demagog. Radić učitelj bi hrvatskemu narodu lahko veliko koristil. Radić demagog mu škoduje, ker pokvari na eni strani več kot napravi na drugi dobrega.

"Čisti" pri "Radniku" so povodom smrtne nezgode socialista Meyer Londona zapisali, da je bil London to in to, da je bil slab človek, da je delavstvo prodajal buržvaziji itd. "Radnik" je pisal, da se je Meyer London zaletel z avtomobilom v drug avtomobil in se ubil. Ostali listi so pisali, da je zašel v gnječo avtomobilov in ko se je skušal umakniti enemu je prišel pod drugega. To se mu je pripetilo na ulici, ko je šel preko pota peš; take nezgode se dnevno dogajajo. "Radnik" mora obrekovati, drugače njegovi "uredniki" niso zdravi. S svojo bedasto zlagano notico je skušal pokojnega Londona prikazati kot človeka, ki brezskrbno podi po ulicah svoj avtomobil, in doletelo ga je, kar ga je čakalo. Boljšega konca ni zaslužil. To je smisel pisarije "Radnikovih" urednikov, ki niso ne uredniki in ne zavedni delavci, ampak provokatorji. Okrog pol milijona ljudi se je udeležilo Londonovega pogreba. Bil je največji, kar jih je videl New York. In to ni bil pogreb kardinala, ne kakega viškega sovjetskega državnika, ampak preprostega socialista, ki se je vrsto let boril z delavci za delavce. Bordski karakterji, ki "vodijo" hrvatske komuniste v Ameriki, spomin takega moža ne morejo umazati.

Čemu je časopisje toliko pisalo o evharističnem kongresu? Pač zato, ker se katoličani zanimajo zanj! Zakaj ga je pozdravilo vse ameriško meščansko časopisje, vsi oblastniki in trgovske komore? Zato, ker katoliški evharistični kongresi ne predstavljajo Kristovih nauk. Drže se samo pravila: Potrpita, na drugem svetu boste naplačani. To govore backom. In backi dajejo volno. Pokorni so, ne upirajo se gospodarjem, dajejo za maše in se pripravljajo na "večno izveličanje", — vse kakor zahteva DANAŠNJA sveta vera. Blagor ubogim na duhu . . .

Newyorški "Naš Dom" bo odrešil ameriške Slovence s svojim evangelijem o slogi. Stara pesem vseh tistih listov, ki gledajo samo za svoje interese. "Naš Dom" piše tudi za delavce, kakor pišejo "Glas Naroda", "Amerikanski Slovenec", "Ameriška Domovina", Zvonko Novak in "Delavska Slovenija". Politične in verske difference so med ameriškimi Slovenci malen-

DRŽAVA IN MESTO	Redne znamke	Dualne znamke	Izj. znamke	Prejeli	Glav. sta- nu str.	Drž. in okr. org.	Konv. fond J. S. Z.
COLORADO:							
M. at L., . . .	9	..	..	\$ 2.70	\$ 1.12	\$.90	\$.90
ILLINOIS:							
Springfield, .	9	3	..	3.75			1.20
Virden, . . .	6	..	..	1.80			.60
Nokomis, . . .	4	5	2	2.95			.90
Waukegan, . .	10	4	..	4.40			1.80
Gillespie, . .	14	4	..	5.60			1.80
Chic. No. 1, 50	..	..	..	15.00	13.63	11.90	5.00
INDIANA:							
Clinton, . . .	8	4	..	3.80			1.20
Universal, . .	8	..	..	2.40	2.50	2.00	.80
MICHIGAN:							
Detroit, . . .	20	20	..	13.00	5.00	4.00	4.00
OHIO:							
Piney Fork, .	15	10	1	8.00			2.50
Cleveland, . .	40	10	..	15.50			5.00
Blaine, . . .	8	18	3	8.70			2.60
Collinwood, .	13	3	..	8.70			1.60
Neffs,	5	4	..	2.90			.90
Warren, . . .	5	5	..	3.25			1.00
Glencoe, . . .	6	2	..	2.50			.80
Maynard, . .	6	7	1	4.25			1.30
Bridgeport, .	..	..	6		19.62	15.70	
PENNA:							
Renton, . . .	5	3	..	2.55			.80
Herminie, . .	13	2	..	4.60			1.50
Avella, . . .	5	4	..	2.90			.90
Braddock, . .	17	..	..	5.10			1.70
Bridgeville, .	4	17	..	6.80			2.00
Pittsburgh, .	10	6	..	5.10			1.60
Canonsburg, .	18	..	..	5.40	13.00	10.40	1.80
W. VA.:							
Triadelphia, .	27	9	..	11.25	4.50	3.60	3.60
WISCONSIN:							
Sheboygan, . .	..	..	..				1.60
WYOMING:							
Sublet, . . .	55	15	..	21.75	8.75	7.00	7.00
Skupaj . . .	390	155	13	\$170.90	\$68.12	\$54.50	\$56.40

	Rednih	Dualnih	Izjemnih
Znamk na roki 1. maja 1926..	43	14	46
Prejeli iz gl. urada stranke..	1040	400	—
Skupaj	1083	414	46
Razpečanih tekom meseca . . .	390	155	13
Na roki dne 31. maja 1926...	693	259	33

TAJNISTVO J. S. Z.

LOJALEN SINKO.

Papa: Bil si torej v šoli kaznovan radi grdih besed?

Sinko: Da, papa, in učiteljica me je vprašala, kje sem se jih naučil.

Papa: Kaj si ji odgovoril?

Sinko: Nisem te hotel izdati, papa, zato sem ji rekel, da sem se jih naučil od papagaja.

kostne, pravi "Naš Dom", zato je res neumno, čemu se prepiramo. Pišimo vsi za slogo, pa bo sloga. "Every day in every way we are getting better and better."

"Novi Svijet" z dne 10. junija t. l. konstataira v članku "Novi Svijet v opasnosti", da je "Novi Svijet" edini list v tej deželi ki prinaša članke s katerimi zagovarja in širi vzvišeno idejo balkanske federativne republike."

Teodor Cvetkov se nekoliko moti. Takih listov je več. Ampak če bi Cvetkov ne bil pred leti tako "čist" in tako velik utopist, bi za "vzvišeno idejo balkanske federativne republike" lahko več storil in ob enem ohranil hrvatsko sekcijo JSZ. za socializem. Tako pa je največ po njegovi krivdi prišla v roke "revolucionarnim" pustolovcem, ki izrabljajo delavce, jih vara in pokvarjajo. Razočaranje med zavedenimi delavci je neizogibno, in tedaj se bo pričelo socialistično delo med njimi zopet od kraja. In vse grehe teh pustolovcev, ves gnjev nad prevarami bodo razočaranci metali v obraz socialističnim agitatorjem. V vsakem podobnem slučaju je bilo tako. "Pravilen" in edino pravi korak je lahko navidezno pravi in velik ter lep. Ko napraviš enega, moraš drugega, tretjega, stotega. Pri stotem šele spoznaš, ako si se obrnil v pravo smer. Cvetkov je korakal po svoji edino pravi poti, in ko je napravil vseh sto korakov ter zadel v hosto med same čiste in edino prave, so ga napadli in zapodili. Sedaj piše za balkansko federativno republiko ter se bori za obstanek lista katerega urejuje. "Radniku" se tisočaki še vedno vane. Ali v daljini se zbirajo oblaki, nič dobrega obetajoči.

Naš importiran "heroj" ne sprejme debate v Chicagu pred članstvom SNPJ., ker se boji, da bi ga socialisti oklali z noži. Zato sprejme debato samo v Detroitu, kjer ga protektira policija. Kakor hitro bi se v roki kakega socialista zasvetil nožek, bi ga policaj detroitske mestne občine vrgel na prosto, namreč nožek in socialist. Samo tako si je mogoče razlagati herojev beg pred debato v Chicagu. Prvotno je rekel, da je lahko v Chicagu ali v kakem drugem mestu. Sedaj je samo za Detroit, ker je Detroit edino komunistično mesto v Zedinjenih državah.

Pri primarnih volitvah v Pennsylvaniji so trije senatorski kandidati, ki so se potegovali za nominacijo na republikanski listi, potrošili v kampanji nad dva milijona dolarjev. Tisti ki tako radi govore o nestranskarstvu, ki prisegajo na geslo "ne politike v organizacijo", naj študirajo najnovejši volilni "škandal" v Penni. Morda se kaj nauče, da bodo znali razločevati politiko od "politike", značaj od "značaja" in stranko od "stranke".

VAŽNA SEJA KLUBA ŠT. 1, J. S. Z.

CHICAGO, ILL. — V petek dne 25. junija se vrši redna seja kluba št. 1 v dvorani SNPJ. Udeležite se je polnoštevilno. Na prošli redni seji je naš klub dosegel nad sto članov in članic. Vabimo somišljenike, ki še niso člani, da pridejo na to sejo in se pridružijo klubu. Ako nas je sto, čemu ne bi bilo mogoče, da nas bi bilo dve sto? Poskusimo!

Predavanja po seji dne 25. junija ne bo, imeli pa bomo diskuzijo o sporedu zbora in o navodilih delegatoma. Seja se prične ob 8. zvečer. — P. O.

IZ UPRAVNIŠTVA.

Od sodruga Debevca iz Sheboygana smo prejeli sledeče pismo: "... Naš klub št. 235 je na prošli seji sklenil prispevati \$50 v fond za povečanje Proletarca, ali celo kvoto za Sheboygan. Zaključil je tudi, da priredi v ta namen veselico in igro..." Nadalje poroča, da je klubova knjižnica prejela od čitalnice v Milwaukee (od "Napreja") 500 knjig, katere so sedaj na razpolago rojakom v Sheboyganu. Poleg teh veselih novic je poslal še eno, ki je nismo razveselili. Poroča namreč, da se je pri delu ponesrečil s. Frank Štih, aktivni član kluba od ustanovitve in njegov sedanji tajnik. Izvoljen je tudi za delegata VI. rednega zbora JSZ. S. Štih je tesar in nesreča je hotela, da je pri delu padel z odra. Dobil je precejšnje poškodbe, toda ne varne. Upamo, da kmalu okreva.

Klub št. 41 JSZ. v Clintonu, Ind., je prispeval v fond za povečanje Proletarca \$10 in ob enem zaključil skrbeti, da se dobi tudi ostalo kolikor še manjka do kvote. Upamo, da se bodo v tej kampanji za svoj list potrudile tudi ostale naselbine v Indiani. Ravno ko to pišemo smo prejeli nekaj prispevkov iz Universala. Računamo tudi na naselbine Indianapolis, Blanford in druge.

Največjo vsoto v ta fond so do danes nabrali A. Žagar, Anton Zornik iz Herminija, Pa., Mrs. Mary Jurca iz Detroita, Frank Alesh, Mat Petrovich, in manjše vsote Frank Strubel iz Aliquippa, Pa., J. R. Sprohar iz Walsenburga, Colo., Peter Kalan iz Gillespie, Ill.,

SKUPNI PIKNIK

priredita

soc. kluba št. 118 iz Canonsburga
in št. 182 iz Meadow Landsa, Pa.

v ponedeljek 5. julija na
prijaznem in znanem
pikniškem prostoru v

Meadow Lands, Pa.

Pričetek ob 1. popoldne.

Delavci, to je piknik delavskih organizacij, zato vas vabimo in pričakujemo v obilem številu iz vseh okoliških naselbin. Odbor se je potrudil, da vam ne bo manjkalo obilo zabave in dobre postrežbe, obenem boste pa pomagali nekoliko podpreti klubove blagajne katere so zelo isčrpne. Torej ne pozabite na to prireditve 5. julija!

Frank Benchina iz Chicaga ter več drugih, katerih imena so zabeležana v izkazih.

Med prispevatelji v Herminiju, Pa., sta tudi društva št. 87, SNPJ. in društvo št. 80 SSPZ. Vsako je prispevalo \$5, enako tudi socialistični klub S. Zornik poroča, da je dr. št. 80 SSPZ. za spremenitev Proletarca v obliko lista. Vsako zanimanje za list nam je dobro došlo, in nasveti so en dokaz zanimanja.

Sodrug, ali ste že v vseh naselbinah pričeli z agitacijo za povečanje Proletarca? Za povečanje je najprevo potrebno zbrati fond, katerega dviga s svojim kladivom "mož z batom". Za trajno povečanje pa je potrebno razširiti Proletarca. Tudi pri tem delu lahko pomaga vsakdo ki se zaveda važnosti socialističnega časopisja.

S. M. Glad iz Detroita je poslal naročnino in pismo, v katerem pravi: "Mogoče se čudite, da sem zadnje čase tako neaktiven. Bil sem zaposlen, potem pa sem se pobil, zato nisem mogel agitirati za razširjenje Proletarca. Upam, da bom imel v bodoče več priložnosti."

Martin Penich, Little Falls, N. Y., večletni naročnik in somišljenik, je poslal polletno naročnino ter nekaj listu v podporo, in ob enem nam naroča, naj mu ustavimo list ko poteče sedanja naročnina. "Ustavite mi ga," pravi v pismu, "ker ga radi boleznin in ne-

sposobnosti za delo ne bom mogel več naročiti, dasi mi je ljub. Dosedaj sem zaslužil za borno preživljanje, v bodoče pa bo še to izostalo. Delavce, ki niso več za delo, sedanji sistem prepušča samim sebi. Kompanije, pri katerih se izgarajo, jih vržejo na cesto in najamejo nove. Priljubljeni smo jim samo dokler smo zdravi in močni ..."

Matt Ulepich, Mulberry, Kans., piše: "Oprostite, ker naročnine ne morem obnoviti. Sem brez posla. Jo obnovim kadar mi bo mogoče." Več brezposelnih delavcev želi, naj jim ne ustavimo lista. Vsem takim ga pošiljamo, ker ga plačajo kakor hitro mogoče. Pri tem se zanašamo na tiste, ki lahko plačajo, da jo redno obnove in da pomagajo pri agitaciji za nove naročnike.

Zanimanje za Proletarca se veča. Dokaz so množena pisma iz krajev, kjer so naročniki "Proletarca" redki, ali pa jih sploh ni bilo. Zelo dobro ga je predstavila tudi letošnja prvomajska številka Proletarca. Tony Mulec, Kimberly, Britska Kolumbija, Kanada, piše: "Prosim, pošljite mi kopijo Proletarca in ceno naročnini." Lawrence Kalc, Pequaming, Mich., piše: "V Prosveti sem čital o vašem listu ... Priloženo pošiljam polletno naročnino. Pričnite mi ga pošiljati takoj." Prejel ga je in odpisal, da je z njim prav zadovoljen. John Težak, Grass Valley, California, pravi v svojem pismu: "Priloženo imate vsoto v znamkah, za katero mi pošljite na ogled "Proletarca" ... " Pi-

55 LET

je od tega kar je ta banka pričela z malim uradom v slovanski naselbini v Chicagi. Otvoril jo je pokojni utemeljitelj E. William Kaspar in od te dobe, skozi do današnjega dne so jo gg. Kasparji vodili solidno, po načelih konservativnega bankirstva.

Danes je ta banka, katera je bila pred 55 leti ustanovljena z malim kapitalom, priznana kot reprezentativna hranilna in bankarska ustanova slovanskega naroda v združenih državah, razpolaga joča s sredstvi v znesku devetnajst milijonov dolarjev.

Stopite v zvezo s to banko, bodisi za

**hranilno vlaganje,
čekovno vlaganje,
posojila na posestva,
vlaganje denarja na hipoteke in bonde,
pošiljanje denarja v Jugoslavijo ali
zavarovanje vašega imetja.**

Vi bi morali uvaževati ustanovo katera služi 55 let brez enega centa gubitka njenih odjemalcev, pa najsibode pri kateremkoli bančnem poslu.

KASPAR AMERICAN STATE BANK

1900 Blue Island Avenue,

Chicago, Ill.

Največja slovanska banka v združenih državah.

smo približno enake vsebine smo te dni prejeli od Miss Mary Gonia, Salem, Mass. Naj to zadostuje v dokaz nasprotnikom, da se število naročnikov Proletarca širi, in da postajajo naši agitatorji aktivnejši. Naprej za povečanje in razširjenje "Proletarca"!

SODRUGOM IN SOMISLJENIKOM V COLLINWOODU.

Seje kluba št. 49 JSZ. se vrše vsako prvo nedeljo v mesecu ob 9. dopoldan v Kunčičevi dvorani, Waterloo Rd. Vse tiste ki simpatizirajo z našim gibanjem vabimo v naš krog. Sodrugi, agitirajte za pojačanje kluba! Udeležujte se redno sej, kajti agilnost organizacije je odvisna od agilnosti članov.—TAJNIK.

GIRARD, O. — Seje soc. kluba št. 222 J. S. Z. se vrše vsako prvo nedeljo v mesecu ob 10 dopoldne v Slovenskem Narodnem Domu. Delavci to je vaša organizacija, pridružite se ji! Naš klub ima tudi lepo zbirko knjig. Izposojajte si jih! **TAJNISTVO.**

"LJUBLJANSKI TIPI".

"Ljubljanski tipi" knjiga, katero je spisal Josip Suchy. Nekaj njenih delov, aziroma "tipov", je bilo pred tedni priobčenih v "Proletarcu". Ako hočete čitati res humoristično knjigo, naročite si "Ljubljanske tipe". Trdo vezana stane \$1.10.

"BEG IZ TEME" je najnovejša knjiga, ki je izšla v naši založbi. Obsega nad tri sto strani. Vezana v platno stane \$1.75, mehko vezana \$1.25. Vsebuje dela slovitihih ruskih pisateljev, kot so Gorki, Andrejev, Čehov in drugi. Knjiga ima tudi več življenjepisov ruskih pisateljev. Naročite si jo!

Pristopajte k
SLOVENSKI NARODNI PODPORNJI JEDNOTI.
Naročite si dnevnik
"PROSVETA".
List stane za celo leto \$5.00, pol leta pa \$2.50.
Ustanavljajte nova društva. Deset članov(ic) je treba za novo društvo. Naslov za list in za tajništvo je:
2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

DR. JOHN J. ZAVERTNIK ZDRAVNIK IN KIRURG

Urad S. Lawndale Ave., vogal W. 26th St.
Stan 2316 S. Millard Ave., Chicago, Ill.
Tel. na domu Lawndale 6707, v uradu Crawford 2212-2213
Uradne ure: Od 2 do 4 pop., in od 7 do 9 zvečer.

Največja slovanska tiskarna v Ameriki
JE
NARODNA TISKARNA
2142-2150 Blue Island Avenue
CHICAGO, ILL.

MI tiskamo v Slovenskem, Hrvaškem, Slovaškem, Češkem, Poljskem, kakor tudi v Angleškem in Nemškem jeziku. Naša posebnost so tiskovine za društvo in trgovce.

"PROLETAREC" se tiska v naši tiskarni.

FRANK GANTAR se priporoča rojakom
pri nabavi drv, premoga, kosa in peska.
1201 Wadsworth Ave. Phone 2726 Waukegan, Ill.

BARETINCIC & HAKY POGREBNI ZAVOD

324 BROAD STREET Tel. 1475 JOHNSTOWN, PA.

VICTOR NAVINSHEK

331 GREEVE STREET, CONEMAUGH, PA.

Trgovina raznih društvenih potrebščin kot regalij, prekoračnic, znakov, kap, uniform, itd.

Moja posebnost je izdelovanje lepih svilenih zastav, bodisi slovenskih, hrvatskih ali amerišanskih, po zelo zmernih cenah.

V zalogi imam veliko izbero raznih godbenih instrumentov vseh vrst. Velika zaloga finih COLUMBIA GRAFONOL od \$30 do \$250 in slovenskih ter hrvatskih rekordov.

Moje geslo je:

Zmerne cene in točna postrežba.

Pišite po moj veliki cenik.

Naročila pošiljam v vse kraje Združenih držav. Za obilna naročila se toplo priporočam.

6% IN VARNO 6% IN VARNO

Zlati bondi na prvo vknjižbo za
na imenitnem prostoru ležečo
lastnino, na prodaj pri nas

MILLARD STATE BANK

3643-3645 WEST 26th STREET
At Millard Avenue
CHICAGO, ILL.

Oglejte si naše varnostne bančne shrambe,
največje na zapadni strani mesta.

BANČNE URE:

V ponedeljek in četrtek od 9. zjutraj do 8. zvečer;
v torek, sredo in petek od 9. zjutraj do 5. popoldne;
v soboto od 9. zjutraj do 3. popoldne.

Ni zares plešast, ni za res grenko.

Kanade, ni v resnici grenko.

Grenkoba njegovih sestavin je tako omiljena s kalifornijskim rdečim vinom, da je zdravilo kaj prijetno in okusno za uživanje. In kako pomaga! Mr. Pavel L. Schaefer, Trinity Ev. Luth. School v Tinley Parku, Ill., je nam pisal dne 14. maja tole: "Trinerjevo grenko vino je delalo čudeže v meni, in ne bi bil več rad brez

Plešasti orel, izbran za narodni emblem Združenih držav, ni zares plešast. Njegova glava in del njegovega vratu sta čisto bela, in iz daljave se zdi človeku, da ima tisto belo perje učinek pleše. Trinerjevo grenko vino, ki je znano kot najzanesljivejša želo- dčna tonika širom Združenih držav in

njega!" Brez primera je v slučajih slabe slasti, zaprtja, slabe prebave, glavobola in v podobnih želo dčnih nadlegah. Če ga ne morete dobiti pri svojem lekarnarju v sosesčini, pišite ponj na Joseph Triner Company, Chicago, Ill.

SODRUGOM V CLEVELANDU.

Seje soc. kluba št. 27. se vrše dvakrat v mesecu: vsako drugo nedeljo dopoldne in vsako tretjo nedeljo popoldne. Seja tretjo nedeljo v mesecu je namenjena v glavnem za predavanja in diskuzije. — Sodrugi, prihajajte redno k sejam in pridobite klubu novih članov!

CAP'S RESTAVRACIJA IN KAVARNA

L. CAP, lastnik

2609 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Phone Crawford 1382

Pristna in okusna domača jedila.

Cene zmerne.

Postrežba točna.

CENIK KNJIG.

Nadaljevanje z 2. strani.

UDOVICA. (I. E. Tomie), povest 330 strani, brošir ja 75c, vezana v platno	1.04
VAL VODNIKA izbrani spisi, broš.	.30
VIANJEVA REPATICA. (Vlad. Levstik), 506 strani, vezana v platno	1.50
VITEZ IZ RDECE HISE. (Aleksander Dumas star.), roman iz časov francoske revolucije, 504 strani, broširana 80c, vezana v platno	1.24
V ROBSTVU, roman tuge in boli, Ivan Matičič, vez. 255 strani.	1.50
ZABAVNA KNJENICA, zbirka povesti in ertic, broširana	.65
ZADNJA PRAVDA. (J. S. Baar) roman, broširana	.75
ZADNJI VAL. (Ivo Šorli), roman, vez.	1.00
ZAJEDALCI. (Ivan Molek), povest, 304 strani, vezana v platno	1.75
ZAPISKI IZ MRETVEGA DOMA. (A. M. Dostojevski), dva zv., vez. v platno	2.25
KA SREČO, povest, broširana	.45
ZELENI KADER. (I. Zorec), povest, broš.	.45
ŽENSKA PISMA. (M. Prevost), broš.	.60
ZGODBE IZ DOLINE SENT-FLORJANSKE, (Ivan Cankar), vezana	1.50
ZLATARJEVO ZLATO. (A. Senot), vez.	1.20
EMOTE IN KONEC GOSPODI-NE PAVLE. (I. Zorec), broširana	.40
ČENINI NASE KOPNELE. (Rado Murnik), broširana	.80
SLOVENSKI PISATELJI: FRAN LEVSTIK, zbrani spisi, vezana	1.25

FRAN ERJAVEC, zbrani spisi, vezana	2.00
JOS. JURČIČ, zbrani spisi, II. zv. vezan	1.50
III. zv. vezan	1.50
IV. zv. vezan	1.25
V. zv. vezan	1.00
VI. zv. vezan	1.00
FR. MASELJ-PODLIMBARSKI zbrani spisi, vez.	1.50

PESMI IN POEZIJE.

BASNI. (Jean de la Fontaine, in francoske prevle I. Hribar) vezana	1.00
MLADA POTA. (Oton Zupančič), pesmi, trda vezba	.75
MODERNA FRANCOŠKA LIRIKA. (Prevel Ant. Dobeljak), vezana	.90
PESMI ŽIVLJENJA (Fran Albrecht), trda vezba	.50
POEZIJE. (Fran Levstik), vezana	.90
POHOŠKE POTI. (Janko Glaser), broširana	.85
PRESERNOVE POEZIJE, vez.	.75
SLUTNJE. (Ivan Albrecht), broširana	.45
STO LET SLOVENSKE LIRIKE, od Vodnika do moderne, (C. Golar), broš. 90c, vez.	1.25
STRUP IZ JUDEJE. (J. S. Machar), vezana	1.10
SLOVENSKA NARODNA LIRIKA, poezije, broširana	.65
SOLNCE IN SENCE. (Ante Dobeljak), broširana	.50
AVOJEMU NARODU, Valentin Vodnik, broširana	.25
GLEZKE PESMI. (Peter Bezruč), trda vezba	.50
TRBOVLJE. (Tone Seljakar), proletarske pesmi, broširana 50c; vezana	.75

TRISTIA EX SIBERIA. (Voje- slav Mole), vezana	1.25
V ZARJE VIDOVE. (Oton Zupančič), pesnitve, broširana	.40

IGRE

ANFISA. (Leonid Andrejev), broširana	.50
BENESKI TRGOVEC. (Wm. Shakespeare), vezana	.75
CARLJEVA ŽENITEV-TELJE ŽENINI. (F. S. Tauchar), dve salo-igri, enodejanske, broširana	.25
GOSPA Z MORJA. (Henrik Ibsen), igra v petih dejanjih, broširana	.60
KASIJ, drama v 3 dejanjih	.75
JULIJ CEZAR. (Wm. Shakespeare), vezana	.75
MACBETH. (Wm. Shakespeare), vezana	.75
NAVADEN ČLOVEK. (Braa. Gj. Nušič), šala v treh dejanjih, broširana	.25
NOC NA HMELJNIKU. (Dr. I. Lah). Igra v treh dejanjih, broširana	.35
OTHELLO. (Wm. Shakespeare), vezana	.75
ROMANTICNE DURE. (Ivan Cankar), drama v treh dejanjih, vezana	.85
SEN KRESNE NOCI. (Wm. Shakespeare), vezana	.75
UMETNIKOVA TRILOGIJA. (Alois Kraigher), tri enodejanske. broširana. 75c; vezana	1.00
ZNANSTVENE RAZPRAVE. POLITIČNI IN GOSPODARSKO SOCIALNI SPISI. UČNE IN DRUGE KNJIGE IN	
BESURE.	
ALI JE RELIGIJA PLENHILA FUNKCIONIRATI? De- bata	.30